



ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ  
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΣ30124082022

## ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.  
της 24<sup>ης</sup> Αυγούστου 2022

Στην Αθήνα σήμερα, 24 Αυγούστου 2022, ημέρα Τετάρτη και ώρα 12:00, συνήλθε σε συνεδρίαση, δια ζώσης και κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίους και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακειμίδης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Ασπροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αργινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Αλεξόπουλος Γρηγόρης Πατρέων, Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα.

Απών ο Δήμαρχος Αθηναίων Μπακογιάννης Κώστας.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκεται η κα Θ. Αλεξίου, Προϊσταμένη Νομικής Υπηρεσίας ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

### Απόφαση 301<sup>η</sup>

**ΘΕΜΑ:** Ζητήματα που προκύπτουν για την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την εφαρμογή του νόμου για την ευζωία των ζώων συντροφιάς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον κ. Α Παπαδόπουλο, Πρόεδρο της ΠΕΔ Δυτικής Ελλάδας, σχετικά με τις αρμοδιότητες που έχουν εκχωρηθεί στους Δήμους, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 377/15.6.2022 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α. – Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς, της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία επισυνάπτεται.

Στη συνέχεια επεσήμανε ότι υπό την πίεση των νομοθετικών ρυθμίσεων της εγκυκλίου, των λειτουργικών αδυναμιών των εμπλεκόμενων αρμόδιων αρχών, καθώς και του νεοσύστατου τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν είναι αντικειμενικά δυνατόν να ανταπεξέλθουν οι Δήμοι στις αρμοδιότητες που τους παραχωρήθηκαν, πλην όμως είναι εκτεθειμένοι σε ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις.

Τέλος, αφού επεσήμανε ότι οι Δήμοι δεν διαθέτουν το κατάλληλο εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό (κτηνιάτρους, εκπαιδευτές, και λοιπούς υπαλλήλους), καθώς και τους ανάλογους πόρους για την υλοποίηση της αρμοδιότητας αυτής,

ύστερα από διαλογική συζήτηση

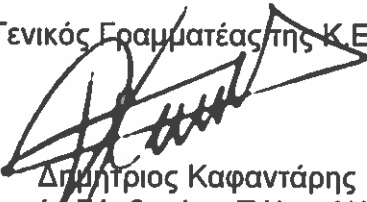
### Αποφασίζει ομόφωνα

Ζητά συνάντηση με την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να συζητηθούν τα ζητήματα που έχουν προκύψει για την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την εφαρμογή του νόμου για την ευζωία των ζώων συντροφιάς και την υλοποίηση του Προγράμματος «ΑΡΓΟΣ», όπως αυτό προβλέπεται από τον Ν.4830/2021.

.....  
Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

  
Ιωάννης Καραγιάννης

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ  
Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

  
Δημήτριος Καφαντάρης  
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ**

**ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 4830/2021 «ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΖΩΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΓΟΣ» (ΦΕΚ Α' 169)**

**Αριθμός Εγκυκλίου: 377**

**Α.Π.: 39343/ 15-6-2022**

**Αθήνα, 15 Ιουνίου 2022**

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

Εισαγωγή .....	3
Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ) – Μεταβατικές διατάξεις .....	4
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς .....	5
Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων .....	7
Καταφύγια ζώων αδέσποτων συντροφιάς .....	9
Δικαιούχοι Φορείς ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων ζώων συντροφιάς είναι: .....	9
Υπεύθυνος για θέματα ζώων συντροφιάς - Διαδικασία τροποποίησης του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων .....	10
Υιοθεσία Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς .....	10

## Εισαγωγή

α. Σκοπός της παρούσας εγκύκλιου είναι η ενημέρωση επί διοικητικών ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή διατάξεων του ν. 4830/2021 «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα Άργος». Τα θέματα που επιχειρείται να αντιμετωπιστούν με την παρούσα αφορούν σε ερωτήματα αρμόδιων φορέων αναφορικά με:

- το Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ) και τα υπομητρώα αυτού,
- τα Επιχειρησιακά Προγράμματα διαχείρισης,
- την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος διαχείρισης,
- τα καταφύγια και
- την υιοθεσία αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

β. Με το «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» και λοιπές διατάξεις Υπουργείου Εσωτερικών, ν. 4830/2021 (Α' 169), επιδιώκεται η προστασία των ζώων συντροφιάς και η εξασφάλιση της ευζωίας τους, η ενίσχυση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας των ζώων συντροφιάς, η θέσπιση σαφούς και συνεκτικού κανονιστικού πλαισίου για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και στρατηγικής για τη δραστική μείωση του αριθμού τους μέσω προγραμμάτων υιοθεσίας, με απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων ευζωίας των ζώων<sup>1</sup>.

Για τους σκοπούς του εν λόγω νόμου ως:

«Ζώο συντροφιάς»<sup>2</sup> ορίζεται κάθε ζώο που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο κυρίως μέσα στην οικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή αναφέρεται στον κατάλογο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 σχετικά με τις μεταδοτικές νόσους των ζώων και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων πράξεων στον τομέα της υγείας των ζώων (L 84). Αν άρθρα του νόμου αυτού αφορούν συγκεκριμένα ζώα συντροφιάς, όπως σκύλους και γάτες, τότε αυτά αναφέρονται ρητώς. Ζώα συντροφιάς είναι και οι σκύλοι βοήθειας, οι σκύλοι εργασίας, καθώς και τα ζώα θεραπείας. Ως ζώα συντροφιάς δεν μπορούν να συντηρούνται ζώα άγριας πανίδας.

«Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς» ορίζεται το ζώο συντροφιάς που έχει ιδιοκτήτη. Οι άμεσοι απόγονοι δεσποζόμενου σκύλου ή γάτας νοούνται αυτόματα δεσποζόμενα ζώα με ιδιοκτήτη τον ιδιοκτήτη του θηλυκού γεννήτορα.

«Αδέσποτο ζώο συντροφιάς» νοείται το ζώο συντροφιάς που δεν έχει ιδιοκτήτη<sup>3</sup> και αυτό που δεν έχει σήμανση<sup>4</sup>.

<sup>1</sup> άρθρο 1, ν. 4830/2021

<sup>2</sup> παρ.3, άρθρο 2, ν. 4830/2021

<sup>3</sup> άρθρο 2, ν. 4830/2021

<sup>4</sup> παρ. 5 περ. (β), άρθρο 10, ν.4830/2021

«Ευζωία» νοείται η καλή φυσική και ψυχική κατάσταση του ζώου σε σχέση με τις συνθήκες στις οποίες διαβίει και πεθαίνει. Ένα ζώο ζει σε συνθήκες ευζωίας εάν: (α) έχει εξασφαλισμένο άνετο, ασφαλές, υγιεινό και κατάλληλο κατάλυμα, προσαρμοσμένο στον φυσικό τρόπο διαβίωσής του, (β) δεν υποφέρει από καταστάσεις, όπως πόνος, φόβος και αγωνία και (γ) είναι ικανό να εκφράζει συμπεριφορές, οι οποίες είναι σημαντικές για την καλή φυσική και ψυχική του κατάσταση. Οι κανόνες ευζωίας των ζώων διασφαλίζουν τις ακόλουθες αρχές:

- i. Ελευθερία από την πείνα και τη δίψα, με πρόσβαση σε τροφή και νερό, κατάλληλα σε ποιότητα και ποσότητα.
- ii. Ελευθερία από άσκοπη ταλαιπωρία και καταπόνηση, με ασφαλές και καθαρό κατάλυμα στέγασης και ανάπαυσης, που προστατεύει από αντίξοες καιρικές συνθήκες.
- iii. Ελευθερία από πόνο, τραυματισμό και ασθένεια, με κατάλληλη φροντίδα και κτηνιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- iv. Ελευθερία από φόβο και αγωνία, με την κατάλληλη συμπεριφορά και μεταχείριση.
- v. Ελευθερία έκφρασης φυσιολογικής συμπεριφοράς, με κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης και κοινωνικοποίησης<sup>5</sup>.

γ. Με την με αριθμ. 32195/ 19-5-2022 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο Υπουργείο Εσωτερικών» (Β' 2655) διαπιστώνεται η σύσταση του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς, όπως αυτό μετονομάστηκε και μεταφέρθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς υπάγεται στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γενικής Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανατίθενται κάθε φορά σε αυτό από διατάξεις νόμων ή άλλων κανονιστικών πράξεων και ιδίως αυτών του π.δ. 40/2021 (Α' 100) και του ν. 4830/2021 (Α' 169) αναφορικά με τη μέριμνα για τα ζώα συντροφιάς και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.

#### Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ)<sup>6</sup> – Μεταβατικές διατάξεις

α. Με την με αρ. 1609ΕΞ/17-01-2022 (Β'203) κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Επικρατείας καθορίστηκαν οι όροι λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ) και των Υπομητρώων του. Το ΕΜΖΣ είναι η διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση καταγραφής των ζώων συντροφιάς που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ..) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής Υπομητρώα: (α) Υπομητρώο Καταγραφής και Παρακολούθησης Ζώων Συντροφιάς, (β) Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων, (γ) Υπομητρώο Καταφυγίων Ζώων Συντροφιάς, (δ) Υπομητρώο Επαγγελματιών και Ερασιτεχνών

<sup>5</sup> παρ.2, άρθρο 2, ν. 4830/2021

<sup>6</sup> παρ. 23 του άρθρου 2 & άρθρο 4 του ν. 4830/2021

Εκτροφών, (ε) Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς, (στ) Υπομητρώο Εθελοντικής Αιμοδοσίας Ζώων Συντροφιάς και (ζ) Αποθετήριο Διαβατηρίων Ζώων Συντροφιάς.

β. Επισημαίνουμε ότι για την απρόσκοπτη λειτουργία και τη συνέχεια των διαδικασιών που αφορούν την προστασία και τη διαχείριση των ζώων συντροφιάς με απαρέγκλιτη τήρηση των ουσιαστικών διατάξεων του ν. 4830/2021 και μέχρι την πλήρη θέση σε λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ) και των Υπομητρώων αυτού περιλαμβανομένης της Πανελλήνιας Πλατφόρμας Υιοθεσίας Αδέσποτων από την Γ.Γ.Π.Σ.Δ., κατόπιν ανάδειξης για το Έργο «Ανάπτυξη Μητρώων και Ψηφιακών Υπηρεσιών για το νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς (Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς -ΕΜΖΣ)» του Εθνικού Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Δράση 16824 του Άξονα 2.2), και πάντως όχι πέραν της 31ης.3.2023, ισχύουν μεταβατικά τα εξής:

- Η σήμανση και η καταγραφή των σκύλων και γατών εξακολουθεί να διενεργείται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Όσοι ιδιοκτήτες σκύλων και γατών έχουν ήδη σημάνει ή πρόκειται να σημάνουν τα ζώα συντροφιάς τους στην υπάρχουσα βάση, μπορούν, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη λειτουργίας του ΕΜΖΣ, να συμπληρώσουν τα στοιχεία τους με βάση το άρθρο 4 του νόμου. Στο ίδιο χρονικό διάστημα μπορούν να γίνουν και διαγραφές ήδη καταχωρημένων εγγραφών από τους ιδιοκτήτες ζώων, εφόσον πλέον αυτά δεν είναι στην ιδιοκτησία τους ή δεν βρίσκονται στη ζωή (παρ. 2 άρθρο 46 του ν. 4830/2021).
- Μέχρι να τεθεί σε πλήρη λειτουργία το Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του ΕΜΖΣ, και πάντως όχι πέραν της 31ης.3.2023, για τη δραστηριοποίηση των φιλοζωικών σωματείων και φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4830/2021 δεν απαιτείται η προηγούμενη καταχώρισή τους στο ΕΜΖΣ εφόσον τα εν λόγω σωματεία και οργανώσεις δεν έχουν λυθεί, λειτουργούν νόμιμα και περιλαμβάνουν στους καταστατικούς σκοπούς τους την προαγωγή της φιλοζωίας ή τη φροντίδα και περισυλλογή αδέσποτων ζώων συντροφιάς (παρ. 7 του άρθρου 46 του ν. 4830/2021)<sup>7</sup>.
- Μέχρι τη θέση σε πλήρη λειτουργία του ΕΜΖΣ και των υπομητρώων του, περιλαμβανομένης της Πανελλήνιας Πλατφόρμας Υιοθεσίας Αδέσποτων, και πάντως όχι πέραν της 31ης.3.2023 αναστέλλεται η υποχρέωση της προηγούμενης εγγραφής και καταχώρισης δεδομένων στο ΕΜΖΣ που προβλέπεται στον ν. 4830/2021, δηλαδή οι διατάξεις αυτού εφαρμόζονται κατά τα λοιπά χωρίς την τήρηση της εν λόγω προϋπόθεσης (παρ. 8 του άρθρου 46 του ν. 4830/2021)<sup>8</sup>.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς<sup>9</sup>

Αρμόδια αρχή για τη φροντίδα, την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς είναι ο δήμος, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου εντοπίζονται τα αδέσποτα ζώα.

<sup>7</sup> Όπως αυτή προστέθηκε στο άρθρο 46 του ν. 4830/2021 με το άρθρο 53 του ν. 4940/2022 (Α' 112).

<sup>8</sup> Όπως αυτή προστέθηκε στο άρθρο 46 του ν. 4830/2021 με το άρθρο 53 του ν. 4940/2022 (Α' 112).

<sup>9</sup> άρθρα 3 & 10 του ν. 4830/2021

Οι δήμοι υποχρεούνται να διαθέτουν **ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων**, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον σε δωδεκάμηνη βάση<sup>10</sup>:

- την περισυλλογή,
- την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης,
- την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή<sup>11</sup>,
- τη στείρωση,
- την εύρεση αναδόχου και
- την υιοθεσία τους.

Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται από συνδέσμους δήμων και διαδημοτικές συνεργασίες στους οποίους έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα. Επιπλέον, οι δήμοι υποχρεούνται να υλοποιούν προγράμματα πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων.

Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα, συνοδεύεται από προϋπολογισμό των επιμέρους κονδυλίων που απαιτούνται για την υλοποίησή του καθώς και από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης και υποβάλλεται προς έγκριση στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΣ<sup>12</sup>, δηλαδή στο Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς.

Ο δήμος δύναται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να συνεργάζεται για τους σκοπούς του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, συνάπτοντας σχετική έγγραφη συμφωνία, με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι βασικοί όροι συνεργασίας του δήμου με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα κάθε δήμου.

Η συνεργασία του δήμου με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα<sup>13</sup> έχει στόχο ιδίως:

- την αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων περισυλλογής και φιλοξενίας αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε κατάλληλα διαμορφωμένα καταφύγια
- τον εμβολιασμό, τη στείρωση και τη σήμανση αδέσποτων ζώων,
- την περίθαλψη με υποστήριξη κτηνιάτρου των ασθενών ή τραυματισμένων αδέσποτων ζώων συντροφιάς,
- τη μέριμνα για την υιοθεσία τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ή την επανένταξή τους στο οικείο περιβάλλον και
- την εν γένει υλοποίηση κάθε σχετικής δράσης προς τον σκοπό της επίτευξης των στόχων του εν λόγω νόμου.<sup>14</sup>

Μεταξύ των δράσεων που αναλαμβάνουν τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δυνάμει σχετικών συμβάσεων με τους δήμους, μπορεί να

<sup>10</sup> παρ.1, άρθρο 10 του ν. 4830/2021

<sup>11</sup> σύμφωνα με την παρ. 2, άρθρο 46 του ν. 4830/2021

<sup>12</sup> παρ. 2α, άρθρο 3 ν. 4830/2021

<sup>13</sup> Για το διάστημα μέχρι τη θέση σε λειτουργία του Υπομητρώου φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων, βλ. παραπάνω ως προς τις μεταβατικές διατάξεις.

<sup>14</sup> παρ.2β, άρθρο 3, ν.4830/2021



συγκαταλέγεται η έκδοση των εγγράφων που απαιτούνται για την υλοποίηση υιοθεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 4830/2021.

Επίσης βάσει της παρ. 12 του άρθρου 10 του ν. 4830/2021, για την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων, ο δήμος μπορεί να συνάψει προγραμματική σύμβαση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και με αναπτυξιακό οργανισμό του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53) ή με δίκτυα δήμων και περιφερειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων και δράσεων που συνοδεύεται από απολογισμό της απορρόφησης των επιμέρους κονδυλίων, ο δήμος υποβάλλει ετήσια αναφορά στο Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών. Η χρηματοδότηση των δήμων σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4830/2021 δύναται να εξαρτάται από την αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής των εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων και των εν γένει δράσεων κάθε δήμου.

Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων<sup>15</sup>

Σε κάθε δήμο συγκροτείται, με απόφαση του δημάρχου, πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων.

Στην Επιτροπή μετέχουν:

(α) Δύο (2) μέλη που ορίζονται από φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιούνται στον δήμο και είναι εγγεγραμμένα στο Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων και μέχρι την θέση σε λειτουργία αυτού, τα φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της παρ. 7 του άρθρου 46 του ν. 4830/2021, όπως ισχύει. Σημειώνεται ότι ο τόπος δραστηριοποίησης των σωματείων και οργανώσεων προκύπτει από το καταστατικό τους και μπορεί να είναι, κατά περίπτωση, ολόκληρη η Ελληνική επικράτεια. Συνεπώς, δεν απαιτείται το φιλοζωικό σωματείο ή η φιλοζωική οργάνωση να έχουν την έδρα τους στον συγκεκριμένο δήμο στον οποίον θα συγκροτηθεί η πενταμελής επιτροπή εφόσον από το καταστατικό τους προκύπτει ότι μπορούν να δραστηριοποιούνται εν γένει στην εν λόγω περιφέρεια ή/και στο σύνολο της επικράτειας.

(β) Ένας (1) κτηνίατρος που ορίζεται από τον οικείο δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και, ελλείψει αυτού, άλλος ιδιώτης κτηνίατρος.

(γ) Ένας (1) επαγγελματίας εκπαιδευτής, μέλος νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων και, ελλείψει αυτού, εκπαιδευμένος υπάλληλος του οικείου δήμου.

<sup>15</sup> παρ.8 του άρθρου 10, ν. 4830/2021

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που δεν υπηρετεί στο δήμο υπάλληλος με σχετική εκπαίδευση και μέχρι την υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού του δήμου από πιστοποιημένους εκπαιδευτές που καταρτίζουν οι Δήμοι και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης<sup>16</sup>, δύναται να οριστεί υπάλληλος με εμπειρία στο αντικείμενο η οποία προκύπτει με κάθε εύλογο μέσο.

(δ) Ένας (1) εκπρόσωπος που ορίζεται από τον οικείο δήμο, με τον αναπληρωτή του.

Για τα λοιπά θέματα της συγκρότησης της εν λόγω επιτροπής ισχύουν οι γενικές διατάξεις περί συγκρότησης των συλλογικών οργάνων του άρθρου 13 του ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας».

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 2690/1999, για τη νόμιμη συγκρότηση της εν λόγω επιτροπής απαιτείται ο ορισμός όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) που προβλέπονται. Ο ορισμός του ιδίου προσώπου με περισσότερες ιδιότητες δεν επιτρέπεται. Αν ορισμένα μέλη εκλέγονται ή υποδεικνύονται από τρίτους και τα μέλη αυτά δεν έχουν ακόμη εκλεγεί ή υποδειχθεί από τα αρμόδια όργανα η συγκρότηση είναι νόμιμη αν έχει εγκαίρως ζητηθεί εγγράφως η εκλογή ή η υπόδειξη τους εφόσον τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

Ο πρόεδρος και ο γραμματέας του συλλογικού οργάνου ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωματικούς τους, με την πράξη συγκρότησης.

Η Επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες της παρ. 9 του άρθρου 10 του ν. 4830/2021.

Στην περίπτωση, που στο πλαίσιο της εν λόγω Επιτροπής διαπιστώνεται διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας, την οριστική απόφαση λαμβάνει τριμελής ειδική επιστημονική επιτροπή, που συγκροτείται σε κάθε δήμο με απόφαση του δημάρχου και αποτελείται από:

(α) Έναν (1) κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας περιφερειακής ενότητας, με τον αναπληρωτή του.

(β) Έναν (1) ιδιώτη κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα και δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου ή όμορου δήμου, με τον αναπληρωτή του.

(γ) Έναν (1) κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα και συνεργάζεται με φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου ή όμορου δήμου, με τον αναπληρωτή του.

Σε περίπτωση επιθετικού ζώου, του οποίου η επιθετικότητα δεν οφείλεται σε παθολογικά αίτια, ο δήμος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη επαγγελματία εκπαιδευτή σκύλων, μέλους νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων.

<sup>16</sup> παρ. 5α του άρθρου 10 του ν. 4830/2021

## Καταφύγια ζώων αδέσποτων συντροφιάς

**Καταφύγιο ζώων συντροφιάς**, για τους σκοπούς του ν. 4830/2021, είναι η αδειοδοτημένη εγκατάσταση ή η εγκατάσταση που πληροί τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29, του εν λόγω νόμου, και στην οποία φιλοξενούνται αδέσποτα ζώα συντροφιάς. Η διαμονή των ζώων σε καταφύγιο διασφαλίζει τη διαβίωσή τους σε ασφαλές περιβάλλον, το οποίο λειτουργεί με βάση τους κανόνες ευζωίας των ζώων<sup>17</sup>, μέχρι την υιοθεσία τους ή την επανένταξή τους στο οικείο περιβάλλον<sup>18</sup>.

**Δικαιούχοι Φορείς ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων ζώων συντροφιάς είναι<sup>19</sup>:**

- οι δήμοι,
- τα νομικά πρόσωπα αυτών ή σύνδεσμοι δήμων,
- οι διαδημοτικές συνεργασίες
- οι αναπτυξιακοί οργανισμοί δήμων του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53),
- τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και
- φυσικά πρόσωπα

Όσον αφορά στις προδιαγραφές ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων ζώων συντροφιάς εφαρμόζονται αποκλειστικά τα άρθρα 28 και 29 του ν. 4830/2021.

Σύμφωνα με το άρθρο 46, παρ.6 του ν. 4830/2021 ισχύουν τα εξής:

**Λειτουργούντα καταφύγια**, κατά τη δημοσίευση του ν. 4830/2021, υποχρεούνταν να συμμορφωθούν με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 του ν. 4830/2021 έως τις **31.3.2022**. Αποφάσεις σφράγισης καταφυγίων αναστέλλονταν μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, εκτός αν διαπιστωνόταν από έκθεση των αρμοδίων οργάνων ότι απειλείται η ζωή των φιλοξενούμενων ζώων.

**Καταφύγια που έχουν αδειοδοτηθεί** μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4830/2021, σύμφωνα με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 28 και 29 του ν. 4830/2021 έως τις 30.9.2023. Η πλήρωση των προϋποθέσεων των ανωτέρω άρθρων διαπιστώνεται μετά από έλεγχο των αρμόδιων κτηνιατρικών και υγειονομικών αρχών, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.

Εάν, κατά τον έλεγχο της λειτουργίας καταφυγίου ζώων συντροφιάς από τις αρμόδιες κτηνιατρικές και υγειονομικές αρχές διαπιστωθεί, ότι δεν πληρούνται οι προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29, ο υπεύθυνος του καταφυγίου τιμωρείται με πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ή επιβάλλεται προσωρινή αναστολή της λειτουργίας του καταφυγίου έως έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης, δύναται να επιβληθεί οριστική διακοπή της λειτουργίας του. Οι κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας κτηνιατρικής υπηρεσίας και εκτελούνται με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών.

<sup>17</sup> παρ. 2, άρθρο 2 του ν. 4830/2021

<sup>18</sup> παρ.20, άρθρο 2 του ν. 4830/2021

<sup>19</sup> παρ. 1 του άρθρου 28 του ν.4830/2021

Καταφύγια που λειτουργούν χωρίς άδεια και δεν έχουν συμμορφωθεί με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 του ν. 4830/2021, από τις 31.03.2022 και εφεξής σφραγίζονται από τις κτηνιατρικές αρχές, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών<sup>20</sup>. Καταφύγια που έχουν αδειοδοτηθεί με το προγενέστερο καθεστώς και δεν συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 του ν. 4830/2021 έως τις 30.09.2023, σφραγίζονται από την εν λόγω ημερομηνία και εφεξής από τις κτηνιατρικές αρχές, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών.

Με κοινή Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η έκδοση της οποίας θα ακολουθήσει, θα καθοριστούν ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία, τα όργανα, τα αναγκαία δικαιολογητικά και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την αδειοδότηση των καταφυγίων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29, καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασής τους.

**Υπεύθυνος για θέματα ζώων συντροφιάς - Διαδικασία τροποποίησης του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων**

Κάθε δήμος οφείλει να ορίζει υπάλληλο ή αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο σύμβουλο, υπεύθυνο για θέματα ζώων συντροφιάς, επιφορτισμένο να μεριμνά για την εύρυθμη υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων.

Κατ' εξαίρεση του άρθρου 10 του ν. 3584/2007 (Α' 143) και ειδικά για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, η τροποποίηση του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων εγκρίνεται, με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής κατόπιν εισήγησης της εκτελεστικής επιτροπής και γνώμης του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου παρέχεται εντός ενός (1) μηνός από όταν ζητηθεί, άλλως τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του.

Η απόφαση εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

#### **Υιοθεσία Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς**

Από τη θέση σε λειτουργία της Πλατφόρμας Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς και εφεξής, κάθε ζώο προς υιοθεσία καταχωρείται σε αυτή με το όνομά του, τη φωτογραφία του, την αναλυτική περιγραφή του, τον αριθμό ταυτοποίησης (microchip), την ηλικία του, το φύλο του, τα στοιχεία του υπευθύνου του δήμου ή του φιλοζωικού σωματίου ή οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή του καταφυγίου που μεριμνά για την υιοθεσία του ή του αναδόχου. Πριν τη θέση σε λειτουργία της Πλατφόρμας, η ως άνω καταχώριση δεν είναι αναγκαία για τη διενέργεια της υιοθεσίας.

<sup>20</sup> παρ.8 του άρθρου 29 του ν.4830/2021

Επιπρόσθετα, είναι δυνατόν να καταχωρούνται επιπλέον στοιχεία και πληροφορίες για το εν λόγω ζώο στις ιστοσελίδες ή δημόσιες σελίδες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι σύνδεσμοι των οποίων αναρτώνται στην Πλατφόρμα, από την έναρξη λειτουργίας της τελευταίας και εφεξής.

Ενήλικα άτομα με κατοικία στην Ελλάδα υιοθετούν αδέσποτα ζώα από καταφύγιο (δημοτικό ή διαδημοτικό ή φιλοζωικού σωματείου ή οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή ιδιώτη φιλόζωου) ή που διαμένουν σε ανάδοχο, υπογράφοντας σχετική σύμβαση υιοθεσίας για το συγκεκριμένο αδέσποτο ζώο, η οποία καταρτίζεται με πρωτοβουλία των συμβαλλόμενων μερών και περιλαμβάνει κάθε αναγκαία κατά την κρίση της λεπτομέρεια.

Μετά την ολοκλήρωση της υιοθεσίας, τα ανωτέρω πρόσωπα μεριμνούν για την επικαιροποίηση των στοιχείων του ζώου και του νέου ιδιοκτήτη του στο ΕΜΖΣ και, μέχρι τη θέση σε λειτουργία του τελευταίου, στην διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (όσων στοιχείων δύνανται να καταχωρηθούν σε αυτή).

Επιτρέπεται, επίσης, η υιοθεσία αδέσποτου ημίαιμου ζώου, σημασμένου ή μη, που περισυλλέγεται από ενδιαφερόμενο. Για τον σκοπό αυτόν, ο ενδιαφερόμενος μεριμνά για την άμεση σήμανση του ζώου στο όνομά του σε περίπτωση μη σημασμένου, άλλως για τη μεταβολή των στοιχείων του ζώου στο ΕΜΖΣ και, μέχρι τη θέση σε λειτουργία του τελευταίου, στην διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Προς τον σκοπό της υπεύθυνης υιοθεσίας αδέσποτου ζώου στο εξωτερικό, οι δήμοι, καθώς και φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μπορούν να συνεργάζονται με αντίστοιχα σωματεία και οργανώσεις με έδρα σε άλλα κράτη. Για την υιοθεσία αδέσποτου ζώου συντροφιάς από ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο ή φιλοζωικό σωματείο, που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας ή δεν έχει την έδρα του στην Ελλάδα, η υιοθεσία πραγματοποιείται στην Ελλάδα με τη σύναψη σύμβασης υιοθεσίας η οποία καταρτίζεται με πρωτοβουλία των συμβαλλόμενων μερών και περιλαμβάνει κάθε αναγκαία κατά την κρίση τους λεπτομέρεια και την παράδοση του ζώου στον ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη ή σε νόμιμο εκπρόσωπό του ή σε πληρεξούσιό του και η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται από έγγραφο με βέβαιη χρονολογία.

Για την υιοθεσία ζώου στο εξωτερικό, το οποίο φιλοξενείται σε καταφύγιο, η έκδοση πιστοποιητικού μέσω του συστήματος TRACES προϋποθέτει την τήρηση των οριζόμενων στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2035. Εφόσον τα καταφύγια πραγματοποιούν υιοθεσίες στο εξωτερικό, τηρούν κατ' ελάχιστο τις προδιαγραφές του ν. 2017/1992 (Α' 31) και του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2035 της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 2019 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τους κανόνες που διέπουν τις εγκαταστάσεις στις οποίες διατηρούνται χερσαία ζώα και τα εκκολαπτήρια, καθώς και την ιχνηλασιμότητα ορισμένων δεσποζόμενων χερσαίων ζώων και αυγών για επώαση (L 314).

Ως τόπος προέλευσης του ζώου αναφέρεται η έδρα του καταφυγίου. Για την υιοθεσία ζώου στο εξωτερικό, το οποίο φιλοξενείται σε ανάδοχο, στο πιστοποιητικό που εκδίδεται μέσω του συστήματος TRACES αναγράφεται ως τόπος προέλευσης του ζώου η διεύθυνση κατοικίας του.

Αρμόδια υπηρεσία για κάθε ζήτημα που αφορά την έκδοση πιστοποιητικού μέσω του συστήματος TRACES είναι το Τμήμα Εισαγωγών, Εξαγωγών και Ενδοενωσιακού Εμπορίου Ζώντων Ζώων και προϊόντων ζωικής προέλευσης της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Απαγορεύεται η καταβολή αντιτίμου για την πραγματοποίηση υιοθεσιών, εξαιρουμένων των εξόδων μετακίνησης του ζώου και τυχόν δαπανών σίτισης και ιατρικής φροντίδας, τα οποία έχει αποδεδειγμένα πραγματοποιήσει ο υπεύθυνος για την υιοθεσία. Από τη θέση σε λειτουργία της Πλατφόρμας και εφεξής, τα ανωτέρω έξοδα αναρτώνται υποχρεωτικά σε αυτήν.

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να απευθύνεστε στους κατωτέρω υπαλλήλους της Δ/σης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	Δ/ΝΣΗ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ
Ρεγγίνα Βασιλάτου	213-1364947	info@ypes.gr	
Βασιλική Μασούρα	213-1364036	v.masoura@ypes.gr	
Λαμπρινή Κουτσούκου	213-1364355	l.koutsoukou@ypes.gr	

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε στον ιστοτόπο του Υπουργείου Εσωτερικών: <https://www.ypes.gr/eguklioi> και στον ειδικό ιστοτόπο του «Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ» (ΑΔΑ:

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ**